

Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKATEN
JEAN RICHARD DE LA TOUR
föredraget den 23 mars 2023¹

Mål C-590/21

**Charles Taylor Adjusting Limited,
FD
mot
Starlight Shipping Company,
Overseas Marine Enterprises Inc.**

(begäran om förhandsavgörande från Areios Pagos (Högsta domstolen, Grekland))

”Begäran om förhandsavgörande – Området med frihet, säkerhet och rättvisa – Civilrättsligt samarbete – Förordning (EG) nr 44/2001 – Erkännande och verkställighet i en medlemsstat av domar som härrör från en annan medlemsstat – Artikel 34 – Grunder för avslag – Åsidosättande av grunderna för rättsordningen (ordre public) i den medlemsstat där domen görs gällande – Begreppet grunderna för rättsordningen (ordre public) – Dom som hindrar fullföljandet av förfaranden som inletts vid domstolar i en annan medlemsstat eller utövandet av rätten till ett domstolsskydd”

I. Inledning

1. Denna begäran om förhandsavgörande, som getts in av Areios Pagos (Högsta domstolen, Grekland), rör tolkningen av artikel 34.1 och artikel 45.1 i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område.²
2. Förevarande begäran om förhandsavgörande har gjorts inom ramen för ett mål avseende erkännande och verkställighet av en domstol i en medlemsstat av avgöranden som meddelats av en domstol i en annan medlemsstat, vilka medfört att de parter som hade väckt talan vid en annan domstol i den förstnämnda medlemsstaten avskräckts från att fullfölja förfarandet vid den domstolen.
3. Begäran om förhandsavgörande kommer att föranleda domstolen att fastställa huruvida ett erkännande och verkställande av ett förpliktande för dessa klagande att ersätta rättegångskostnaderna för det förfarandet, grundat på ett åsidosättande av ett transaktionsavtal

¹ Originalspråk: franska.

² EGT L 12, 2001, s. 1.

som innebar ett avslut på en tidigare talan som klagandena väckt och som meddelats av den domstol som utsetts i detta avtal, kan vägras på grund av att de anses strida mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*), i den mening som avses i artikel 34.1 i förordning nr 44/2001.

4. Jag kommer att ange skälen till varför jag anser att en tillämpning även ska göras av de principer som lett domstolen till slutsatsen att ett ”anti-suit injunction”, det vill säga ett föreläggande i syfte att förbjuda en person att väcka talan eller fullfölja ett förfarande vid domstolarna i en annan medlemsstat, inte är förenligt med det system som inrättats genom förordning nr 44/2001.

II. Tillämpliga bestämmelser

5. Artikel 34.1 i förordning nr 44/2001 har följande lydelse:

”En dom ska inte erkännas om

1) ett erkännande uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där domen görs gällande,”

6. I artikel 45.1 i denna förordning föreskrivs följande:

”Den domstol vid vilken ansökan om ändring görs enligt artikel 43 eller 44 får avslå en ansökan om verkställighetsförklaring eller upphäva verkställighetsförklaringen endast på någon av de grunder som anges i artiklarna 34 och 35. Den ska meddela sitt avgörande utan dröjsmål.”

III. Bakgrund till tvisten vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

7. Den 3 maj 2006 sjönk fartyget Alexandros T. och gick förlorat med sin last utanför bukten Port Elizabeth (Sydafrika). Bolagen Starlight Shipping Company³ och Overseas Marine Enterprises Inc.⁴, ägare respektive driftansvarig för detta fartyg, begärde försäkringsersättning av fartygets försäkringsgivare, på grund av deras försäkringsavtal, för inträffandet av den försäkrade skadan.

8. Eftersom dessa försäkringsgivare vägrade betala försäkringsersättningen, väckte Starlight samma år i Förenade kungariket talan mot dem vid den behöriga domstolen och inledde, med en av försäkringsgivarna, ett skiljeförfarande. Medan dessa förfaranden pågick slöt Starlight, OME och fartygets försäkringsgivare förlikningsavtal,⁵ genom vilka förfarandena mellan parterna avslutades. Försäkringsgivarna betalade, för inträffandet av den försäkrade skadan, den försäkringsersättning som angavs i försäkringsavtalen, som slutgiltig uppgörelse avseende förlusten av fartyget Alexandros T.

9. Dessa avtal godkändes den 14 december 2007 och den 7 januari 2008 av den engelska domstol vid vilken målet pågick. Den förordnade att alla senare förfaranden avseende det berörda målet till följd av samma talan skulle avbrytas.

³ Nedan kallat Starlight.

⁴ Nedan kallat OME.

⁵ Nedan kallade förlikningsavtalen. Det rör sig om tre avtal daterade den 13 december 2007 respektive den 7 och den 30 januari 2008. Det sistnämnda avtalet slöts inom ramen för skiljeförfarandet.

10. Efter att dessa avtal slutits, väckte Starlight och OME samt de övriga ägare och fysiska personer som representerar dem rättsligt vid Polymeles Protodikeio Peiraios (Förstainstansdomstolen i Pireus, Grekland) flera talan den 21 april 2011 och den 13 januari 2012, bland annat mot Charles Taylor Adjusting Limited,⁶ en juridisk och teknisk rådgivningsbyrå, som hade stått för försvaret för fartyget Alexandros T:s försäkringsgivare beträffande Starlights yrkanden vid den engelska domstolen, och mot FD, chef för denna byrå.

11. Genom nya talan som grundas på utomobligatoriskt skadeståndsansvar, yrkade Starlight och OME ersättning för såväl de materiella som de ideella skador som de påstod sig ha lidit till följd av de falska och nedsättande uppgifter som fartygets försäkringsgivare och deras ombud var ansvariga för. Starlight och OME gjorde gällande att dessa försäkringsgivares anställda och företrädare, när det ursprungliga förfarandet för betalning av den ersättning som försäkringsgivarna var skyldig fortfarande pågick och vägran att betala ut försäkringsersättningen bestod, i närvaro av Ethnikí Trápeza tis Elládos (grekiska riksbanken), som var hypoteksborgenär i förhållande till ägaren till det fartyg som hade förlist, och på försäkringsmarknaden bland annat hade spridit ett falskt rykte om att förlusten av fartyget berodde på allvarliga brister i detta, som dess ägare kände till.

12. Under år 2011, medan dessa förfaranden pågick, väckte fartygets försäkringsgivare och deras ombud, däribland Charles Taylor och FD, vilka var försvarare i dessa förfaranden, talan mot Starlight och OME vid en engelsk domstol och yrkade fastställande av att de förfaranden som hade inletts i Grekland utgjorde överträdelse av förlikningsavtalen samt fastställelsebeslut i detta hänseende och gottgörelse.

13. Efter rättegång i alla instanser vid de engelska domstolarna, avkunnades den 26 september 2014 en dom och två beslut av High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court) (Överdomstolen (England och Wales), avdelningen Queen's Bench (handelsavdelningen), Förenade kungariket (nedan kallad High Court)),⁷ grundade på innehållet i förlikningsavtalen och på den klausul om val av domstol genom vilken denna domstol utsågs och genom vilka klaganden beviljades betalning av en ersättning knuten till det förfarande som inletts i Grekland och de kostnader som de haft i England.⁸

14. Monomeles Protodikeio Peiraios, Naftiko Tmima (förstainstansdomstol med ensamdomare i Pireaus, sjörättsavdelningen, Grekland) beviljade Charles Taylors och FD:s ansökan av den 7 januari 2015 om att dessa avgöranden skulle erkännas och förklaras delvis verkställbara i Grekland, i enlighet med förordning nr 44/2001.

15. Den 11 september 2015 väckte Starlight och OME talan⁹ mot detta beslut vid Monomeles Efeteio Peiraios Naftiko Tmima (förstainstansdomstol med ensamdomare i Pireaus, sjörättsavdelningen, Grekland).

16. Genom en dom av den 1 juli 2019 biföll nämnda domstol deras talan med motiveringen att de avgöranden av vilka erkännande och verkställande begärts innehåller "näst intill förbud att väcka och vidhålla talan" som utgör hinder för de berörda parterna för att väcka talan vid de grekiska domstolarna, i strid med artikel 6.1 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga

⁶ Nedan kallad Charles Taylor.

⁷ Nedan kallade High Courts dom, High Courts beslut och tillsammans High Courts dom och beslut.

⁸ Se, för en detaljerad beskrivning av innehållet i dessa, punkterna 30–34 i detta förslag till avgörande.

⁹ Se punkt 25 i detta förslag till avgörande.

rättigheterna och de grundläggande friheterna¹⁰ samt artikel 8.1 och artikel 20 i Syntagma (den grekiska grundlagen). Dessa bestämmelser utgör kärnan i begreppet ”grunderna för rättsordningen (ordre public)” i Grekland.

17. Charles Taylor och FD överklagade denna dom vid Areios Pagos (Högsta domstolen, Grekland). De anser att High Courts dom och beslut inte uppenbart strider mot varken grunderna för domstolslandets rättsordning (ordre public) eller Europeiska unionens rättsordning (ordre public) och åsidosätter inte deras grundläggande principer. De har gjort gällande att den omständigheten att de beviljats en preliminär ersättning, för de förfaranden som inleddes i Grekland innan de aktuella rättsliga talan väcktes vid de engelska domstolarna, inte innebar något förbud för de berörda parterna mot att fortsätta att väcka talan vid de grekiska domstolarna eller för dessa domstolar att garantera dem ett domstolsskydd. Följaktligen gjordes en felaktig bedömning när High Courts dom och beslut behandlades som ”förbud att väcka och vidhålla talan”.

18. Mot denna bakgrund har Areios Pagos (Högsta domstolen, Grekland) beslutat att vilandeförklara målet och till domstolen ställa följande tolkningsfrågor:

”1) Ska uttrycket ’uppenbart strider mot grunderna för unionens rättsordning’ och, i förlängningen, mot grunderna för den nationella rättsordningen, vilket utgör ett skäl för att vägra erkännande och verkställighetsförklaring enligt artiklarna 34.1 och 45.1 i förordning nr 44/2001, tolkas så, att det inte bara avser uttryckliga förbud att väcka och vidhålla talan, som innebär att det är förbjudet att inleda och fullfölja förfaranden vid en domstol i en annan medlemsstat, utan även domar eller beslut som har meddelats av domstolar i medlemsstater i) vilka utgör hinder för att käranden beviljas domstolsskydd vid en domstol i en annan medlemsstat eller vid fullföljande av mål som redan är anhängiga vid denna, och ii) att detta således utgör ett ingrepp i den behörighet som en domstol i en annan medlemsstat har att pröva en viss tvist, som redan har anhängiggjorts och som redan handläggs vid denna, och som anses vara förenligt med grunderna för unionens rättsordning? Strider det närmare bestämt mot grunderna för unionens rättsordning, enligt artiklarna 34 led 1 och 45.1 i förordning nr 44/2001, att erkänna och/eller verkställighetsförklara en dom eller ett beslut som har meddelats av en domstol i en medlemsstat om förhandsbeviljande av preliminär ekonomisk ersättning till dem som ansöker om erkännande och verkställighetsförklaring med avseende på de kostnader och utgifter som har uppstått till följd av att talan har väckts eller vidhållits vid en domstol i en annan medlemsstat, eftersom

- a) ett förlikningsavtal, som lagligen upprättats och bekräftats av en domstol i medlemsstaten som har meddelat domen och/eller beslutet, har ingåtts i målet till följd av prövningen av den aktuella talan och eftersom
- b) den domstol i den andra medlemsstaten vid vilken svaranden har väckt en ny talan saknar behörighet i kraft av en klausul om exklusiv behörighet?

2) Om den första frågan besvaras nekande, är det uppenbara och direkta åsidosättandet av grunderna för den nationella rättsordningen – i enlighet med nämnda grundläggande kulturella och rättsliga uppfattningar som råder i landet och de grundläggande bestämmelserna i grekisk rätt om själva kärnan i rätten till domstolsskydd (artiklarna 8 och 20 i den grekiska författningen, artikel 33 i den grekiska civillagen och principen om

¹⁰ Undertecknad i Rom den 4 november 1950, nedan kallad Europakonventionen.

skydd av denna rättighet, såsom den preciseras i artiklarna 176 och 173.1–173.3, 185, 205 och 191 i Kodikas Politikis Dikonomias (den grekiska civilprocesslagen) ...) samt artikel 6.1 i Europakonventionen, om att avsteg får göras i förevarande fall från unionsrätten om fri rörlighet för rättsliga avgöranden, och det uteblivna erkännandet på grundval av detta hinder – förenligt med de uppfattningar som införlivar och främjar det europeiska perspektivet, och utgör detta, enligt artikel 34.1 i förordning nr 44/2001, såsom den tolkas av EU-domstolen, ett skäl för att hindra erkännande och verkställighet i Grekland av den dom och de beslut som avses ovan (första frågan), vilka har meddelats av domstolar i en annan medlemsstat (Förenade kungariket)?”

19. Charles Taylor och FD, Starlight och OME, den grekiska och den spanska regeringen samt Europeiska kommissionen har inkommit med skriftliga yttranden.

IV. Rättslig bedömning

20. Genom den första tolkningsfrågan har den hänskjutande domstolen i huvudsak önskat får klarhet i huruvida artikel 34.1 i förordning nr 44/2001 ska tolkas så, att en domstol i en medlemsstat kan vägra att erkänna och verkställa ett avgörande med anledning av att det strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) av det skälet att detta avgörande utgör hinder för fortgåendet av ett förfarande som pågår vid en annan domstol i denna medlemsstat, i den mån avgörandet innebär att en av parterna beviljas en preliminär ekonomisk ersättning för sina kostnader till följd av att detta förfarande har inletts, dels på grund av att föremålet för detta förfarande omfattas av ett förlikningsavtal, vilket har ingåtts lagligen och godkänts av domstol i den medlemsstat där nämnda avgörande meddelades, dels på grund av att den domstol i den andra medlemsstaten vid vilken detta förfarande har inletts inte är behörig på grund av en prorogationsklausul och exklusiv behörighet.

21. I förevarande mål meddelades High Courts dom och beslut av vilka erkännande och verkställande har begärts vid den grekiska domstolen den 26 september 2014. Förordning nr 44/2001 är tillämplig i tiden (*ratione temporis*) på det nationella målet.¹¹

22. Denna förordning innehåller specifika bestämmelser på området erkännande och verkställande av beslut om vilka det ska erinras,¹² varvid det bör påpekas att de inte alla återgavs i förordning nr 1215/2012.

¹¹ Enligt artikel 66 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012, om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, 2012, s. 1), ska förordning (EG) nr 44/2001 även fortsättningsvis tillämpas på förfaranden som har inletts före den 10 januari 2015. Detta gäller också, beträffande avgöranden som meddelats i Förenade kungariket, enligt artikel 67.2 a i avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen (EUT L 29, 2020, s. 7), antaget genom rådets beslut (EU) 2020/135 av den 30 januari 2020 om ingående av avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen (EUT L 29, 2020, s. 1) i kraft sedan den 1 februari 2020, enligt dess artikel 185, med en övergångsperiod fram till den 31 december 2020 (artikel 126), under vilken unionsrätten var tillämplig på Förenade kungariket, om inte annat föreskrevs i avtalet (artikel 127).

¹² Beträffande principen att domstolens tolkning av bestämmelserna i ett av dessa rättsliga instrument, bland vilka även konventionen om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 299, 1972, s. 32), undertecknad i Bryssel den 27 september 1968, i dess lydelse enligt senare konventioner om nya medlemsstaters tillträde till denna konvention (EGT C 27, 1998, s. 1) (nedan kallad Brysselkonventionen), ingår, gäller domstolens tolkning av bestämmelserna i en av dessa rättsakter även för motsvarande bestämmelser i de andra rättsakterna, när dessa bestämmelser kan anses motsvara varandra, se dom av den 20 juni 2022, London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association (C-700/20, EU:C:2022:488, punkt 42).

A. Erinran om de i målet tillämpliga bestämmelserna om erkännande och verkställighet

23. I förordning nr 44/2001 föreskrivs att "[e]n dom som har meddelats i en medlemsstat ska erkännas i de andra medlemsstaterna utan att något särskilt förfarande behöver anlitas".¹³ Om frågan huruvida en dom ska erkännas eller inte är föremål för tvist, kan en part, som gör gällande att domen ska erkännas få fastställt att domen ska erkännas.¹⁴ Beträffande verkställighet av domen, föreskrivs i artikel 38 i denna förordning ett förfarande genom ansökan om förklaring att domen är verkställbar i en annan medlemsstat än den där domen meddelats.¹⁵

24. I detta skede görs ingen prövning i sak.¹⁶

25. I enlighet med artikel 45.1 i förordning nr 44/2001, är det endast inom ramen för en talan mot beslutet avseende den ansökan om verkställighetsförklaring som föreskrivs i artikel 43.1¹⁷ i denna förordning, som en domstol får avslå en ansökan om en sådan förklaring eller upphäva verkställighetsförklaringen på någon av de grunder för att vägra erkännande som anges i artiklarna 34 och 35 i denna förordning.

26. I artikel 34 i förordning nr 44/2001 anges fyra allmänna grunder för att inte erkänna en dom.¹⁸ Artikel 34.1 avser den situation där "ett erkännande uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (ordre public) i den medlemsstat där domen görs gällande". Enligt artikel 35.3 i denna förordning omfattas inte behörighetsreglerna av de åsyftade grunderna för rättsordningen (ordre public).¹⁹

27. Den hänskjutande domstolen önskar få klarhet i hur detta kriterium ska tillämpas, mot bakgrund av de specifika omständigheterna i det mål som den har att avgöra.

B. De specifika omständigheterna i det nationella målet

28. Flera omständigheter avseende förfarandet och innehållet i de aktuella avgörandena bör understrykas.

¹³ Artikel 33.1. Denna bestämmelse vilar på ett ömsesidigt förtroende mellan de rättsvårdande myndigheterna i unionen, vilket grundar sig på principen att alla medlemsstater iakttar unionsrätten, i syfte att säkerställa fri rörlighet för avgöranden (se dom av den 16 juli 2015, Diageo Brands (C-681/13, EU:C:2015:471, punkt 40 och där angiven rättspraxis), samt av den 12 december 2019, Aktiva Finants (C-433/18, EU:C:2019:1074, punkterna 23 och 25)).

¹⁴ Se artikel 33.2 i förordning nr 44/2001. Vidare, om utgången av ett mål som handläggs vid en domstol i en medlemsstat är beroende av om en dom ska erkännas, är den domstolen behörig att pröva frågan om erkännande (se artikel 33.3 i denna förordning).

¹⁵ Detta förfarande avskaffades i förordning nr 1215/2012 (se skäl 26). Se, för en erinran om den kontroll som ska genomföras, dom av den 6 september 2012, Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, punkterna 43 och 44). Enligt artikel 48 i förordning nr 44/2001 får verkställighetsförklaringen avseende en utländsk dom som omfattar flera yrkanden ex officio eller på begäran av sökanden vara begränsad till vissa av dessa separata yrkanden.

¹⁶ Se artikel 41 och skäl 17 i förordning nr 44/2001.

¹⁷ Se skäl 18 i förordning nr 44/2001. I artikel 43.1 i den förordningen föreskrivs att "[b]åda parter får söka ändring av beslutet i anledning av ansökan om verkställighetsförklaring".

¹⁸ Ytterligare grunder anges i artikel 35 i förordning nr 44/2001. Denna artikel avser uppfyllandet av behörighetskriterierna på områdena försäkring, konsumentavtal och avtal som avser exklusiv behörighet för en domstol, oberoende av parternas hemvist, samt den bestämmelse som anges i artikel 72 i denna förordning. Dessa bestämmelser har återgetts i artikel 45.1 i förordning nr 1215/2012 och endast utvidgats på området anställningsavtal. Se, för en illustration av de processuella konsekvenserna, dom av den 3 april 2014, Weber (C-438/12, EU:C:2014:212, punkterna 54–58).

¹⁹ Se även dom av den 16 januari 2019, Liberato (C-386/17, EU:C:2019:24, punkt 45) och punkt 53 i detta förslag till avgörande.

1. Förfarandet

29. Beslutet om hänskjutande avser tolkningen av grunden för vägran att erkänna och verkställa ett beslut på grund av att ett sådant erkännande skulle strida mot grunderna för rättsordningen (ordre public) i ett förfarande som präglas av följande särdrag:

- *Förlikningsavtal om exklusiv behörighet* för en engelsk domstol har slutits mellan parterna i det nationella målet inom ramen för en talan som Starlight väckt *på grundval av ett avtal*.
- Svarandena i det *skadeståndsförfarande* som Starlight och OME inledde vid en grekisk domstol, efter att dessa förlikningsavtal slutits, erhöll av denna engelska domstol ett bifall av deras fastställsetalan och beviljades en förskottsbetalning av ersättning för deras rättegångskostnad vid den grekiska domstolen samt betalning av rättegångskostnaden vid nämnda engelska domstol.
- Som Charles Taylor och FD har påpekat, är erkännandet och verkställande av detta avgörande beroende av dess syfte.

2. Innehållet i de aktuella avgörandena enligt den hänskjutande domstolens beskrivning

30. Den hänskjutande domstolens frågor har uppkommit på grund av innehållet i High Courts dom och beslut, som grundar sig på Charles Taylors och FD:s ansökan.

31. För det första grundar sig dessa avgöranden på två faktorer. För det första fastställdes, genom dom, att den talan som väckts i Grekland innebar ett åsidosättande av förlikningsavtalen.²⁰ Dessa avtal slöts mellan de parter mot vilka förfarandet i England riktade sig och inom ramen för skiljeförfarandet genom påstående om att de hade deltagit i ett kollektivt brott. Verkan av dessa avtal är att varje eventuell talan som väcks mot dessa parter, på samma grunder som dem som låg till grund för de förfaranden som inleddes mot dem i Grekland, redan har avgjorts genom dessa avtal, enligt den regel som gäller för gemensamma skadevällare.

32. Vidare har det, i beslut, även angetts att den talan som väckts vid den grekiska domstolarna stred mot regeln om exklusiv behörighet för viss domstol.

33. För det andra förpliktades Starlight och OME, genom två separata beslut, att betala följande:

- På grundval av High Courts dom i vilken fordran och dess belopp fastställdes,²¹ ett förskott på den ersättning som skulle utgå till följd av de förfaranden som inletts i Grekland, det vill säga ett belopp på 100 000 brittiska pund (GBP) (cirka 128 090 euro),²² vilken förföll till betalning den

²⁰ Den engelska domstolen har påpekat att klausulerna i förlikningsavtalen befriar Charles Taylor och FD från varje skyldighet avseende anspråk som Starlight och OME (eller var och en av dem) skulle kunna göra gällande beträffande förlusten av fartyget, inbegripet varje skyldighet beträffande anspråk som gjorts gällande i de grekiska rättsliga förfarandena.

²¹ Den hänskjutande domstolen har hänvisat till punkt 83 i High Courts dom enligt följande: "[Klagandena] har ... yrkat ersättning ... Deras kostnader ['costs' i den engelska originalversionen] fram till i dag uppgår till nära 163 000 GBP. Den preliminära betalning [som begärts] ... uppgår till 150 000 GBP eller det belopp som High Court självständigt beslutar om". Längre fram i beslutet om hänskjutande anges att det, på denna punkt, i det förfarandet hade preciserats att övriga klaganden hade yrkat "en förskottsbetalning av ersättningen med 60 procent av deras rättegångskostnader i det grekiska förfarandet". Vidare angav High Court, i punkt 94 i den domen, vilken det även hänvisas till i beslutet om hänskjutande, att "en lämplig preliminär betalning, som förskott på ovannämnda ersättning, uppgår till 100 000 GBP". Den hänskjutande domstolen har i detta hänseende anfört att "detta övervägande också är av förklarande karaktär och det kan, efter en bedömning av ansökan, konstateras att det i förevarande fall endast rör sig om en fråga om erkännande, och inte om en verkställandeförklaring, varför denna sistnämnda fråga endast rör den relevanta delen av det beslut som meddelades efter domen".

²² Enligt växelkursen den 26 september 2014, se punkt 13 i detta förslag till avgörande.

17 oktober 2014, kl. 16.30, och avsågs täcka alla skador som uppkommit till och med den 9 september 2014, som full ersättning, och

- två belopp för rättegångskostnader vid de engelska domstolarna, det vill säga 120 000 GBP (cirka 153 708 euro) och 30 000 GBP (cirka 38 527 euro), vilka förföll till betalning vid samma datum, som full ersättning.

34. För det tredje anges ytterligare omständigheter i High Courts beslut av vilka erkännande och verkställighetsförklaring har yrkats vid de grekiska domstolarna. Den hänskjutande domstolen har således erinrat om följande:

- ”Det framgår, i inledningen, av [High courts] beslut att Starlight och OME, samt de andra fysiska personer som företräder dem, genom förelägganden upplysts om att om de inte respekterar besluten kan de anses ha underlåtit att följa det som rätten har förordnat, varpå de kan få sin egendom förverkad eller åläggas böter eller de fysiska personerna kan tas i förvar (punkterna 1–5).”
- ”[D]essa beslut innehåller även följande punkter, som inte heller har inkluderats i klagandenas överklagande (det har inte yrkats att dessa delar ska erkännas eller verkställighetsförklaras):

’4. Ett beslut om fastställande av ersättningsbeloppet ska fattas mot vart och ett av bolagen Starlight och OME.

5. Det ska stå dem fritt att ge in ansökningar om betalning av ytterligare förskott på nämnda ersättning [det är uppenbart att detta avser den hypotetiska situationen där förfarandena vid de grekiska domstolarna skulle fortgå och klagandenas kostnader skulle öka²³].”

- ”Vidare innehåller det första beslutet följande förelägganden:

’8. ... Vart och ett av bolagen Starlight och OME ska sluta ett avtal i vilket föreskrivs att parterna CTa [²⁴] är befriade från varje skyldighet avseende de anspråk som vart och ett av bolagen Starlight och OME skulle kunna göra gällande i de grekiska rättsliga förfaranden som inletts mot var och en av parterna CTa, i enlighet med det modellavtal som bilagts detta beslut, och Starlight och OME har en skyldighet att skicka tillbaka originalen undertecknade till parterna CTa:s advokat ...

9. Om Starlight och OME inte kan lokaliseras genom en rimlig efterforskning eller om de underlåter eller vägrar att underteckna avtalen före ovannämnda datum, får en begäran ställas till domaren Kay QC om att han själv ska verkställa dessa avtal.”

35. Mot denna bakgrund uppkommer frågan om hur de avgöranden av vilka erkännande och verkställighet har begärts ska klassificeras.

²³ Den hänskjutande domstolens anmärkning.

²⁴ Den hänskjutande domstolen har preciserat att ”CTa avser klagandena”, det vill säga Charles Taylor och FD, se punkt 17 i detta förslag till avgörande.

C. Klassificering av de aktuella avgörandena

36. Den hänskjutande domstolen har påpekat att den dom och de beslut som meddelats av High Court, vars exklusiva behörighet fastställdes av parterna inom ramen för förlikningsavtalen, avgör vilka verkningar dessa ska ha för det förfarande som pågår vid de grekiska domstolarna.

37. Visserligen riktar sig inte dessa beslut direkt till den grekiska domstolen och förbjuder inte uttryckligen att det förfarande som har inletts vid den fortgår. De innehåller emellertid motiveringar till den grekiska domstolens behörighet avseende de förlikningsavtal som slutits mellan parterna, betalningsförelägganden, inbegripet ett interimistiskt beslut om förskottsbetalning, som är avskräckande genom att dess belopp inte är slutgiltigt och beror på hur förfarandet utvecklas.²⁵ Vidare åtföljs besluten av sanktioner och förelägganden som är oskiljaktiga, i syfte att säkerställa att de verkställs.²⁶ De har riktats personligen till Starlight och OME för att de skulle upphöra med sitt agerande i strid med förlikningsavtalen som innehåller klausulen om val av domstol.²⁷

38. Mot bakgrund av alla dessa omständigheter förefaller det berättigat att den hänskjutande domstolen klassificerar High Courts dom och beslut som ”näst intill processfientliga förelägganden”²⁸ och mer specifikt avser skadeståndavgörande av vilka erkännande och verkställighet har yrkats.

39. Följaktligen anser jag att den hänskjutande domstolen gör rätt i att tvivla på huruvida verkningarna av ett eventuellt erkännande och en eventuell verkställighet av dessa avgöranden är förenliga med förordning nr 44/2001 och att hänvisa till domstolens praxis avseende *meddelande* av en ”anti-suit injunction”²⁹ i syfte att ange en motivering till varför avgörandena strider mot grunderna för rättsordningen (ordre public).

²⁵ Den hänskjutande domstolen anser vidare att beräkningen och förhandsgodkännandet av kostnaderna som preliminär ersättning i huvudsak utgör en förklädd sanktion.

²⁶ Domstolen hade redan i dom av den 10 februari 2009, Allianz och Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69, punkt 20), angett de olika åtgärder som kunde vidtas inom ramen för ”anti-suit injunctions”.

²⁷ Se punkt 34 i detta förslag till avgörande.

²⁸ Se, i detta hänseende, uttrycket ”en typ av anti-suit injunction”, som användes i punkt 89 i domen av den 19 september 2018, C.E. och N.E. (C-325/18 PPU och C-375/18 PPU, EU:C:2018:739).

²⁹ Domstolen har på området *erkännande och verkställande av beslut* om förbud för en part att framställa vissa yrkanden vid en domstol i en medlemsstat endast meddelat en dom (dom av den 13 maj 2015, Gazprom (C-536/13, EU:C:2015:316)). Den är emellertid inte relevant i förevarande fall. Den avsåg nämligen en skiljedom, vilket medförde att domstolen, i huvudsak på grund av tillämpningsområdet för förordning nr 44/2001 som inte omfattar skiljedomsförfaranden, fann att varken nämnda skiljedom eller det beslut genom vilket, i förekommande fall, domstolen i en medlemsstat erkänner skiljedomen kan påverka det ömsesidiga förtroende som finns mellan domstolarna i de olika medlemsstaterna och som denna förordning grundar sig på (punkt 39). Av detta följer att förfarandet för erkännande och verkställighet av en skiljedom omfattas av den nationella respektive internationella rätt som gäller i den medlemsstat där yrkande framställs om att skiljedomen ska erkännas och verkställas (punkt 41). På samma sätt understryks numera i skäl 12 i förordning nr 1215/2012 att förordningen inte är tillämplig på en talan eller en dom som rör erkännande eller verkställighet av en skiljedom (se dom av den 20 juni 2022, London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association, C-700/20, EU:C:2022:488, punkt 46).

D. Principer i rättspraxis tillämpliga på området ”anti-suit injunction”

1. Huruvida en medlemsstats domstols prövning av en annan medlemsstats domstols behörighet är förenlig med principen om ömsesidigt förtroende

40. Domstolen har i fast praxis³⁰ slagit fast att unionsrätten på området domstolsbehörighet utgör hinder för ett föreläggande av en domstol i syfte att förbjuda en person att inleda eller fullfölja ett förfarande vid en domstol i en annan medlemsstat³¹ eftersom det inskränker den domstolens behörighet att pröva ett mål som har anhängiggjorts vid den. Att blanda sig i behörigheten för en domstol i en annan medlemsstat är nämligen oförenligt med Brysselkonventionens system och med förordning nr 44/2001, som grundar sig på principen om ömsesidigt förtroende.

41. Vidare har domstolen avfärdat vissa grunder som gjorts gällande för att motivera ett sådant ingrepp:

- Att det endast innebär ett indirekt ingrepp och att syftet är att förhindra rättegångsmissbruk från svaranden i målet vid den nationella domstolen. Domstolen har slagit fast att när svaranden klandras för att ha utnyttjat behörigheten för en domstol i en annan konventionsstat, innebär bedömningen huruvida detta beteende utgör missbruk en bedömning av i vilken mån det är relevant att väcka talan vid en domstol i en annan medlemsstat,³² och
- att en part använder sig av ett skiljeförfarande.³³

42. Således följer av denna rättspraxis en numera fastställd allmän princip, enligt vilken varje domstol vid vilken en talan har anhängiggjorts själv, i enlighet med de bestämmelser som är tillämpliga på den domstolen, prövar huruvida den är behörig att pröva den tvist som har anhängiggjorts vid den³⁴ och en part inte, vid äventyr att sanktionsåtgärder vidtas, får fräntas sin möjlighet att väcka talan vid en domstol i en medlemsstat som själv ska pröva om den är behörig.³⁵

³⁰ Se dom av den 27 april 2004, Turner (C-159/02, EU:C:2004:228, punkterna 27, 28 och 31). Se även dom av den 10 februari 2009, Allianz och Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69), och sammanfattningen av denna i domen av den 13 maj 2015, Gazprom (C-536/13, EU:C:2015:316, punkt 32 och 34). Se, för det mest nyligen meddelade avgörandet, men på området föräldransvar, dom av den 19 september 2018, C.E. och N.E. (C-325/18 PPU och C-375/18 PPU, EU:C:2018:739, punkt 90).

³¹ Se, för en erinran om det sammanhang i vilket ”anti-suit injunctions” används i ”common law-länder”, Usunier, L., ”Compétence judiciaire, reconnaissance et exécution des décisions en matière civile et commerciale. – Compétence. – Exceptions à l’exercice de la compétence. – Conflits de procédures. – Articles 29–34 du règlement (UE) n° 1215/2012”, *JurisClasseur Droit international*, LexisNexis, Paris, den 7 oktober 2015 (senaste uppdatering den 3 augusti 2022), häfte 584–170, punkt 5.

³² Se dom av den 27 april 2004, Turner (C-159/02, EU:C:2004:228, punkt 28).

³³ Se dom av den 10 februari 2009, Allianz och Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69, punkterna 27 och 28) och dom av den 13 maj 2015, Gazprom (C-536/13, EU:C:2015:316, punkt 32).

³⁴ Se domen Allianz och Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69, punkterna 29 och 30).

³⁵ Se, för en erinran om principen och den breda tolkning som ska göras av den, dom av den 19 september 2018, C.E. och N.E. (C-325/18 PPU och C-375/18 PPU, EU:C:2018:739, punkterna 90 och 91). Se även, för ett liknande resonemang, vissa nationella avgöranden såsom dom av Cour de Cassation (Högsta domstolen, Frankrike), första civilrättsliga avdelningen, av den 14 oktober 2009 (nr 08-16.369 och 08-16.549), och kommentarer av bland annat Clavel, S., ”Conflits de juridictions. – Exequatur d’un jugement étranger. – Injonction anti-suit. – Ordre public international. – Clause attributive de juridiction. – Clauses de procédure”, *Journal du droit international (Clunet)*, LexisNexis, Paris, januari 2010, nr 1, s. 146–155, särskilt s. 152, och Muir Watt, H., ”La protection d’anti-suit injunction n’est pas contraire à l’ordre public international”, *Revue critique de droit international privé*, Dalloz, Paris, 2010, sidorna 158–163. Se även dom av High Court av den 6 juni 2018, Nori Holding Limited m.fl./Public Joint-Stock Company ”Bank Otkritie Financial Corporation”, punkt 90, citerad av Law, S., ”Article 29”, i Requejo Isidro, M., *Brussels I bis: A Commentary on Regulation (EU) nr 1215/2012*, Edward Elgar Publishing, Cheltenham, 2022, sidorna 466–483, särskilt punkterna 29.52 och 29.54, s. 481 och 482.

2. Av unionslagstiftaren begränsade undantag från principen om att behörighet inte får prövas

43. Domstolen har i sin praxis erinrat om att undantag från denna allmänna bestämmelse är tillåtna inom de gränser som fastställs i förordning nr 44/2001, att de endast gäller skedet för erkännande eller verkställande av avgöranden och att de har till syfte att garantera tillämpningen av vissa bestämmelser om särskild eller exklusiv behörighet som endast föreskrivs i denna förordning.³⁶

44. Följaktligen anser jag att det av detta kan dras slutsatsen att unionslagstiftaren har ansett att avtal mellan parter som åtar sig att lösa sina meningsskiljaktigheter genom skiljedomsförfaranden eller utser en domstol som ska lösa dem inte ska påverka tillämpningen av principen att domstolars behörighet inte kan prövas av en annan domstol.³⁷

45. Domstolen har ännu inte uttalat sig om denna sistnämnda situation.³⁸ Enligt min uppfattning får, analogt med vad domstolen slog fast, på skiljedomsområdet, i domen Allianz och Generali Assicurazioni Generali,³⁹ en part som har väckt talan vid en domstol i en medlemsstat som anser att den klausul om val av domstol som den har avtalat om inte är tillämplig inte fräntas det domstolsskydd som denne har rätt till.⁴⁰

46. Grunden för förbudet avseende "anti-suit injunctions" inom unionen, nämligen ömsesidigt förtroende mellan domstolarna, liksom avsaknaden av särskilda bestämmelser i förordning nr 1215/2012, vilken ersatte förordning nr 44/2001, berättigar utvidgningen av domstolens praxis till att omfatta situationer där en domstol har getts exklusiv behörighet genom ett avtal mellan parterna.⁴¹ På detta sätt garanteras denna förordnings ändamålsenliga verkan.⁴²

³⁶ Se fotnot 18 i detta förslag till avgörande.

³⁷ Det ska i detta hänseende påpekas att ett avtal om att en domstol eller domstolarna i en konventionsstat ska vara behöriga att avgöra en redan uppkommen tvist eller framtida tvister i Brysselkonvention, enligt dess artikel 17, innebar att en enda behörig domstol skulle utses, och att denna bestämmelse har bibehållits i förordningarna nr 44/2001 och 1215/2012 "om parterna inte har träffat avtal om annat".

³⁸ I målet Gjensidige (C-90/22), som för närvarande pågår vid domstolen, har domstolen ombetts att tolka artikel 45.1 e ii) i förordning nr 1215/2012 (tolkningsfråga 2) som avser ett avtal om val av domstol som ingår i ett internationellt transportavtal, vilket regleras av en särskild internationell konvention, och begreppet "grunderna för rättsordningen (ordre public)" i detta specifika sammanhang (tolkningsfråga 3).

³⁹ C-185/07, EU:C:2009:69, punkterna 26 och 31. Domstolen slog fast att en nationell domstol inte får förhindras att själv pröva prejudicialfrågan om ett skiljeavtals giltighet eller tillämplighet och således, på yrkande av part, huruvida avtalet är ogiltigt, utan verkan eller ogenomförbart. Det ska i detta hänseende erinras om att, trots den kritik som uttrycktes i doktrinen efter denna dom på grund av den specifika situation som skiljedom utgör (se, bland annat, Muir Watt, H., op. cit., s. 161), påverkar domen av den 13 maj 2015, Gazprom (C-536/13, EU:C:2015:316), inte de principer som domen grundar sig på. Se, för ett liknande resonemang, dom av Cour de cassation (Högsta domstolen), första civilrättsliga avdelningen, av den 14 oktober 2009 (nr 08-16.369 och 08-16.549), i vilken den slog fast att en "anti-suit injunction" vars syfte "utanför konventioners och unionsrättens tillämpningsområde" är att en klausul om val av domstol ska iakttas inte strider mot grunderna för den internationella rättsordningen (ordre public). Se, beträffande vissa kommentarer i doktrinen avseende denna dom, fotnot 35 i detta förslag till avgörande.

⁴⁰ Diskussionen mellan parterna kan bland annat avse det materiella villkor som en konvention om val av domstol ska uppfylla, det vill säga att den ska avse "en redan uppkommen tvist eller framtida tvister i anledning av ett bestämt rättsförhållande" (artikel 23.1 i förordning nr 44/2001). Se dom av den 21 maj 2015, CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335, punkt 67). Den domstol vid vilken talan har väckts kan även komma att kontrollera att klausulen om val av domstol inte avviker från en bestämmelse om exklusiv behörighet eller att det finns en avsikt att avvika från denna eller att den inte under andra omständigheter har ersatts. Se, för en illustration, Legros, C., "Commerce maritime. – Contrat de transport de marchandises. Responsabilité du transporteur", *JurisClasseur Transport*, LexisNexis, Paris, 25 september 2021, häfte 1269, II, Conflits de juridictions, punkt 48. Se vidare, beträffande erkännande av en dom genom vilken en domstol förklarar sig obehörig grundat på en klausul om val av domstol och dess domskäl med giltighetsförklaringen av klausulen, dom av den 15 november 2012, Gothaer Allgemeine Versicherung m.fl. (C-456/11, EU:C:2012:719, punkterna 29 och 41).

⁴¹ Se, för ett liknande resonemang, Usunier, L., op. cit., punkt 5. Se även Legros, C., op. cit., punkt 48.

⁴² Se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 april 2004, Turner (C-159/02, EU:C:2004:228, punkt 29), och dom av den 10 februari 2009, Allianz och Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69, punkt 24).

E. Motiveringen avseende grunderna för rättsordningen (ordre public) som berättigar en vägran att erkänna och verkställa "anti-suit injunctions"

47. Den bedömning av om ett erkännande uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (ordre public) som föreskrivs i artikel 34.1 i förordning nr 44/2001⁴³ avser *de rättsverkningar som den utländska domen skulle få* om den erkänns och verkställs,⁴⁴ mot bakgrund av en europeisk tolkning av grunderna för rättsordningen (ordre public).⁴⁵

48. Enligt domstolens praxis ska artikel 34.1 i förordning nr 44/2001 tolkas restriktivt, eftersom den utgör ett hinder för genomförandet av ett av de grundläggande målen med denna förordning. Den ska således endast tillämpas i undantagsfall. Det ankommer på domstolen att kontrollera gränserna inom vilka en domstol i en medlemsstat kan tillämpa detta begrepp för att inte erkänna en dom från en annan medlemsstat.⁴⁶

49. Vad gäller grunderna för den processuella rättsordningen (ordre public),⁴⁷ har domstolen gjort en bred tolkning av begreppet i denna artikel 34.1, genom att ange att det kan tillämpas i situationer där rätten till ett effektivt rättsmedel som garanteras i artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna har åsidosatts.⁴⁸

50. I förevarande mål avser den hänskjutande domstolens fråga erkännande och verkställande av domar, vilka bland annat grundats på åsidosättande av en i förlikningsavtal föreskriven klausul om val av domstol, vilka meddelats av de domstolar som parterna utsett, som fastställer de

⁴³ Se punkterna 5 och 26 i detta förslag till avgörande.

⁴⁴ Se M.P. Jenards rapport om konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (EGT C 59, 1979, s. 1), särskilt punkt 44, och dom av den 28 april 2009, Apostolides (C-420/07, EU:C:2009:271, punkt 60 och där angiven rättspraxis).

⁴⁵ Se dom av den 28 mars 2000, Krombach (C-7/98, EU:C:2000:164, punkterna 25–27). Se, beträffande detta begrepp, Nowak, J. T., och Richard, V., "Article 45", i Requejo Isidro, M., *Brussels I bis: A Commentary on Regulation (EU) nr 1215/2012*, op. cit., sidorna 638–678, särskilt punkterna 45.69–45.72, sidorna 666–668, och Mankowski, P., "Article 45", i Magnus, U., och Mankowski, P., *European Commentaries on Private International Law, Brussels Ibis Regulation*, andra upplagan, Otto Schmidt, Köln, 2023, sidorna 842–918, särskilt punkt 28 och följande punkter, s. 864 och följande sidor.

⁴⁶ Se dom av den 6 september 2012, Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, punkterna 48 och 49 samt där angiven rättspraxis), och dom av den 25 maj 2016, Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349, punkterna 38 och 40). Se även dom av den 20 juni 2022, London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association (C-700/20, EU:C:2022:488, punkt 77).

⁴⁷ Se, i detta hänseende, Gaudemet-Tallon, H., och Ancel, M.-E., *Compétence et exécution des jugements en Europe, Règlements 44/2001 och 1215/2012, Conventions de Bruxelles (1968) et de Lugano (1998 och 2007)*, sjätte upplagan, Librairie générale de droit et de jurisprudence, collection "Droit des affaires", Paris, 2018, punkt 438 och följande punkter, s. 611 och följande sidor, samt Nowak, J. T., och Richard, V., op. cit., punkt 45.82 och följande punkter, s. 671 och följande sidor.

⁴⁸ Se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 maj 2016, Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349, punkterna 44–46 och där angiven rättspraxis). Således utgör ett uppenbart åsidosättande av rätten till försvar, med förbehåll för användning av samtliga tillgängliga rättsmedel, en överträdelse av grunderna för den processuella rättsordningen (ordre public) (punkterna 48 och 50 i denna dom samt där angiven rättspraxis). Beträffande tillämpningen av denna grund för att vägra erkännande av "anti-suit injunctions", se Mankowski, P., op. cit., punkt 31, s. 869.

ekonomiska konsekvenserna.⁴⁹ I synnerhet medför dessa beslut en skyldighet för parterna i dessa avtal som inte valt denna domstol i första hand att i förhand betala en ersättning för de kostnader som de övriga parterna ådragit sig i en annan medlemsstat.

51. Dessa domar, som inte meddelats interimistiskt, åtföljdes av åtgärder avsedda att säkerställa verkställandet av dem och föreskriver ett beviljande av ytterligare ersättningar för det fall förfarandet fullföljs vid den grekiska domstolen. Nämnade domar går således långt utöver en tolkning av förlikningsavtalen och en egen behörighetsprövning av den domstol som parterna i dessa avtal utsett.⁵⁰

52. Således medför i synnerhet High Courts beslut, mot bakgrund av det sammanhang i vilket de meddelats, obestriddligen att de berörda parterna är tvungna att återkalla sin talan. På samma sätt hindras indirekt möjligheten för den domstol vid vilken talan har väckts i sak och som, enligt förordning nr 44/2001, är behörig att besluta om sin egen behörighet, att slutföra förfarandet och besluta om rättegångskostnaderna i målet vid den och om eventuella yrkanden om ersättningar i samband därmed.

53. Eftersom det ankommer på den domstolen att göra en övergripande bedömning av förfarandet och samtliga omständigheter,⁵¹ har den hänskjutande domstolen enligt min uppfattning gjort en riktig bedömning när den angett att ett erkännande och verkställande av High Courts dom och beslut uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i det land vars domstol parterna har valt och gjort gällande att den grundläggande principen, inom unionens rättsområde som grundar sig på ömsesidigt förtroende,⁵² enligt vilken varje domstol ska uttala sig om sin egen behörighet, har åsidosatts. Det ska erinras om att denna princip har föranlett domstolen att ange att den, under alla omständigheter, utgör hinder för avgöranden som innebär ett direkt eller indirekt förbud mot fullföljandet av ett förfarande som inletts i en annan medlemsstat.

54. Med andra ord kan, på grund av den systematiska grunden för detta förbud, avvikelser från detta inte godtas, vid äventyr av att ett avgörande som skulle ha varit förbjudet inom ramen för en direkt talan medför verkningar.

⁴⁹ Det ska understrykas att denna fråga inte rör huruvida beviljandet av skadestånd när en part har åsidosatt ett avtal om val av domstol är välgrundat. Det ska, i detta hänseende, för det första erinras om att det i skedet för erkännandet av en dom är förbjudet att ompröva den utländska domen i sak (se dom av den 25 maj 2016, *Meroni* (C-559/14, EU:C:2016:349, punkt 41) och dom av den 16 januari 2019, *Liberato* (C-386/17, EU:C:2019:24, punkt 54)). För det andra bör det emellertid påpekas att det föreligger en debatt på området i doktrinen. Se, å ena sidan, Gaudemet-Tallon, H., och Ancel, M.-E., op. cit, punkt 162, s. 215, som förespråkar ett nekande svar enligt unionsrätten. Se, å andra sidan, Brosch, M., och Kahl, L., M., "Article 25", i Requejo Isidro, M., *Brussels I bis: A Commentary on Regulation (EU) n° 1215/2012*, op. cit., sidorna 344–374, särskilt punkt 25.75, s. 366, som anger domar som meddelades av Bundesgerichtshof (Federala högsta domstolen, Tyskland) den 17 oktober 2019, III ZR 42/19, punkterna 41–45, och av Tribunal Supremo (Högsta domstolen, Spanien) den 23 februari 2007, nr 201/2007, samt Álvarez González, S., "The Spanish Tribunal Supremo Grants Damages for Breach of a Choice-of-Court Agreement", *Praxis des Internationalen Privat- und Verfahrensrechts (IPRax)*, Gieseking, Bielefeld, volym 29, nr 6, 2009, sidorna 529–533. Det ska påpekas att i denna tyska dom som Charles Taylor och FD har åberopat, meddelades den av parterna utsedda domstolens skadeståndsdöm efter att den första domstolen hade kontrollerat dess behörighet. Se, bland annat, kommentar av Burianski, M., "Damages for breach of an exclusive jurisdiction clause", januari 2020, tillgänglig på följande webbplats: <https://www.whitecase.com/insight-alert/damages-breach-exclusive-jurisdiction-clause>.

⁵⁰ I det nationella målet kunde det i detta hänseende ifrågasättas huruvida de processrättsliga bestämmelser som angavs i domen av den 9 december 2003, *Gasser* (C-116/02, EU:C:2003:657), tillämpats, med förbehåll för ett fastställande av att villkoren för litispensens var uppfyllda. I motsats till vad domstolen hade slagit fast, gav unionslagstiftaren, vid omarbetningen av förordning nr 44/2001, prioritet till den domstol som valts för att bekräfta sin behörighet under de förutsättningar som anges i artikel 31.2 och 31.3 i förordning nr 1215/2001, däribland att talan har väckts vid nämnda domstol. Beträffande detta sistnämnda villkor som, särskilt i förevarande mål, är väsentligt, se Usunier, L., op. cit., punkt 29. Vad gäller utvidgningen av denna lösning till situationer i vilka förordning nr 44/2001 är tillämplig, se Gaudemet-Tallon, H., och Ancel, M.-E., op. cit, punkt 367, s. 534. Det ska vidare erinras om att det, i skedet för erkännandet av en utländsk dom, inte utgör ett hinder för ett sådant erkännande att litispensensreglerna inte har iakttagits. Se dom av den 16 januari 2019, *Liberato* (C-386/17, EU:C:2019:24, punkt 52).

⁵¹ Se, för ett liknande resonemang, dom av den 2 april 2009, *Gambazzi* (C-394/07, EU:C:2009:219, punkt 48).

⁵² Se punkt 40 i detta förslag till avgörande.

55. Således föreslår jag att domstolen ska besvara den första tolkningsfrågan jakande och, följaktligen, fastställa att det inte är nödvändigt att pröva den andra tolkningsfrågan.

V. Förslag till avgörande

56. Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår jag att domstolen ska besvara de tolkningsfrågor som Areios Pagos (Högsta domstolen, Grekland) har ställt på följande sätt:

Artikel 34.1 i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område

ska tolkas så,

att en domstol i en medlemsstat får vägra att erkänna och verkställa ett avgörande på grund av att det strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) genom att detta avgörande utgör hinder för att ett förfarande som pågår vid en annan domstol i den medlemsstaten fullföljs, då det beviljar en av parterna en preliminär ekonomisk ersättning för rättegångskostnaden i detta förfarande, med motiveringen dels att föremålet för detta förfarande omfattas av ett förlikningsavtal, som har ingåtts lagligen och godkänts av den domstol i den medlemsstaten som har meddelat avgörandet, dels att domstolen i den andra medlemsstaten, vid vilken detta förfarande har inletts, inte är behörig på grund av en klausul om en domstols exklusiva behörighet.